

herindeling: waarom en hoe

- [Waarom kan Haren niet zelfstandig blijven?](#)
- [Waarom wil de Provincie alleen maar zes heel grote gemeenten overhouden?](#)
- [Zijn er geen nadelen verbonden aan die opschaling naar 100.000 inwoners?](#)

Waarom kan Haren niet zelfstandig blijven?

[Naar boven](#)

Alle gemeenten krijgen er nieuwe, ingewikkelde taken bij. Jeugdzorg, de zorg voor ouderen en gehandicapten en de begeleiding van mensen met een arbeidshandicap bij het vinden van werk. De gemeenten krijgen daarvoor veel minder geld dan wat het nu kost. Over deze zogenoemde decentralisaties zijn afspraken gemaakt in het regeerakkoord van VVD/PvdA (november 2012). De regering vindt dat de gemeenten zich hiervoor op twee manieren kunnen versterken: 1) door meer met elkaar te gaan samenwerken of 2) door met één of meer andere gemeenten te fuseren.

De Provincie Groningen vindt dat de huidige 23 gemeenten voor die nieuwe taken te klein zijn, met uitzondering van de gemeente Groningen. De Provincie ziet niets in intergemeentelijke samenwerking. Daarom moeten in Groningen door fusies 6 grote gemeenten overblijven. Ook Haren (18.800 inwoners) moet van de Provincie fuseren. Op 1 januari 2018 moet de gemeentelijke herindeling in de provincie zijn afgerond.

De Provincie Drenthe neemt een heel ander standpunt in. Zij laat het aan de gemeenten zelf over hoe zij zich willen versterken. Op dit moment is gemeentelijke herindeling in Drenthe geen onderwerp van discussie. Dit kan na de gemeenteraadsverkiezingen veranderen.

Waarom wil de Provincie alleen maar zes heel grote gemeenten overhouden?

[Naar boven](#)

Omdat minister Plasterk ooit het getal van 100.000 inwoners heeft genoemd. Alleen zulke grote gemeenten hebben volgens de minister voldoende 'bestuurskracht'. Kleinere gemeenten vond hij niet 'duurzaam' (want die zouden op termijn toch opnieuw moeten fuseren). Later heeft minister Plasterk dit wat afgezwakt: voor landelijke gemeenten is een omvang van 50.000 inwoners ook acceptabel.

De Provincie Groningen vindt echter dat gemeenten minimaal 100.000 inwoners moeten hebben om voldoende 'bestuurskracht' te bezitten en

'duurzaam' te zijn. Net als de meeste andere gemeenten in de provincie neemt het gemeentebestuur deze redenering klakkeloos over. En gebruikt ook die woorden 'bestuurskracht' en 'duurzaam' zonder uit te leggen wat die voor Haren betekenen.

Vlagtwedde en Bellingwedde zijn een voorbeeld van gemeenten die zich niets van de dwingende taal van de Provincie aantrekken. De gemeentebesturen en inwoners voelen er niets voor om in de nieuwe grote gemeente in Oost-Groningen op te gaan die de Provincie wil. Ze willen met elkaar fuseren tot een nieuwe gemeente van 26.000 inwoners.

Zijn er geen nadelen verbonden aan die opschaling naar 100.000 inwoners?

[Naar boven](#)

Nederland heeft heel wat gemeenten met 100.000 of meer inwoners. Dat zijn de grote steden en hun regio's. Er zijn maar heel weinig plattelandsgemeenten met zo veel inwoners. Er komt de laatste tijd veel kritiek van burgemeesters en hoge gemeenteambtenaren op het streefgetal van minister Plasterk. Ze wijzen erop dat gemeenten met veel dorpen en een landelijk gebied heel andere taken en problemen hebben dan grote steden. Ook de Tweede en Eerste Kamer zijn helemaal niet van nut en noodzaak van 100.000 overtuigd. Toch dwingt de provincie Groningen fusies af met dat getal als minimumnorm.

De nadelen van grote opschalingen en de lasten die ze voor de gebruiker opleveren, zijn inmiddels uit de onderwijs- en zorgsector bekend. Nu zijn de gemeenten aan de beurt. En hun inwoners. Er zijn inderdaad grote nadelen te verwachten. Bij zo'n forse opschaling komen het gemeentebestuur/de gemeenteraad en het ambtenarenapparaat op grote afstand van de inwoners te staan. In grote gemeenten kennen de raadsleden de meeste inwoners die zij moeten vertegenwoordigen, en van wie ze de belangen moeten vertegenwoordigen, niet of nauwelijks.

Ambtenaren en inwoners kennen elkaar meestal ook niet. Hoe groter een ambtelijk apparaat wordt, hoe anoniemer en bureaucratischer het voor de inwoners is. Een groot ambtelijk apparaat kan bovendien moeilijk door de politiek worden aangestuurd en gecontroleerd. Ook kost het veel meer tijd, inspanningen en geld om bij een forse opschaling van fusiegemeenten een eenheid te maken. De inwoners worden hiervan de dupe.

Verder blijkt uit recent onderzoek dat bij gemeenten boven de 60.000 inwoners de burgerbetrokkenheid bij politiek en bestuur verdwijnt en de lasten voor de burger omhoog gaan. Bron: [pdf Allers 2013](#)

René Valkema (ex-CDA, doet niet mee aan de verkiezingen) schreef voor Haren de Krant een kritisch opiniestuk over die norm van 100.000 inwoners, met alle nadelen die deze opgedrongen schaalvergroting heeft: [Gemeenten van 100 000 Randstadidee RV](#). Ook geeft hij een ernstige waarschuwing tegen grootschaligheid, juist voor de zorgtaken van de overheid is een relatief kleine schaal (50.000) nodig: [Herindeling gaat over lokale verzorgingsstaat RV](#)